

El Jalech

Balenyà

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Camí de l'Ajuda a Centelles

Coordenades:

Latitud: 41.81325
Longitud: 2.2224
UTM Est (X): 435413
UTM Nord (Y): 4629334

Classificació

Número de fitxa: 08017 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVII-XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: NNSS 2000
Número inventari: IPA 22887
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 08017A0130002600000I
Autoria de la fitxa: Marta Lloret Blackburn- Antequem, S.L.
Data de registre de la fitxa: dc., 15/01/2014 - 01:00

Descripció

El Jalech és una masia d'origen medieval que va ser reconstruïda entre els segles XVII i XVIII. És probable que els fonaments existents al sector de ponent formin part de la casa primitiva.

És un edifici de planta rectangular que s'estructura en tres crugies. Consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. El frontis està definit per una galeria horitzontal en cada nivell amb pòrtics d'arc carpanell ceràmic sobre pilars de pedra. Els dos pòrtics de la planta baixa trenquen la simetria de la façana perquè es troben descentrats i són de majors dimensions. A la façana de ponent hi ha un tercer pòrtic que es troba tapiat. Al pis n'hi ha tres i a les golfes cinc, dels quals el central és més obert que els altres. A cada costat del pis hi ha una finestra d'arc pla de pedra carejada, mentre que a les golfes hi ha òculs ceràmics, el tercer dels quals corona la façana. L'accés principal del mas és d'arc pla de pedra carejada amb l'intradós motllurat i la llinda gravada amb una orla on consta "LLUGARI JALECH 1785" emmarcada amb volutes. A l'entrada hi ha dos portals de pedra amb les llindes inscrites: "IHS JESUS MARIA JOSEP 1662" i "LLUCARI JALECH 1784". A les façanes laterals i posterior les obertures són d'arc pla de pedra carejada i s'hi distribueixen de forma aleatòria, algunes d'elles datades del segle XVIII. El tractament dels murs és la pedra vista i alguns trams arrebossat amb formigó. El ràfec està acabat amb cabirons.

Història

L'antecedent del Jalech és el mas Bosch, que ja al segle XI era una possessió del monestir de Sant Pere de Casserres. El mas consta en els fogatges de 1360, 1497 i 1553. A l'Arxiu del marquès de Saudín (Biblioteca de Catalunya) hi ha un pergami on consta que el mateix any 1360 el cavaller Humbert de Vilanova reconeix a Guillem d'Om haver rebut un cens procedent de les possessions d'Es Vilar del Mas Bosch. L'any 1686 l'hereu del mas Jalech era Antic Gelec, jurat de les parròquies foranes del terme de Centelles. Aquell mateix any, va casar la seva filla Magdalena amb Gabriel Riusech, hereu del mas Riusech de Santa Maria d'Artés. Pocs anys més tard, Joan Jalech va casar-se amb Rosa Vall, pubilla del mas Vall d'Artés, que des d'aleshores seria una possessió del mas Jalech de Balenyà. En el llibre de Recanació de l'any 1756 hi consta Josep Jalech com a propietari del mas Bosch. A mitjans del segle XIX, la pubilla Maria Antònia Jalech es casà amb Antoni Febrer de Sant Martí de Centelles. En aquest moment, els successors del mas van deixar de portar el nom Jalech.

Bibliografia

- GINEBRA, R. (2005). "Els focs de jurisdicció eclesiàstica i el procés de recaptació del fogatge a Osona el 1360", AUSA. Vic: Patronat d'Estudis Osonencs.
- Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Balenyà (Osona). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.
- PLADEVALL, A. (1991). Balenyà, un terme històric. Els Hostalets de Balenyà i el seu municipi. Vic: Eumo Editorial / Hostalets de Balenyà: Ajuntament dels Hostalets de Balenyà.
- PLADEVALL, A. (1987). Centelles: aproximació a la seva història. Vic: Eumo Editorial / Centelles: Ajuntament de Centelles.

